

LEGAL UPDATE

De accountant en de WHOA

Datum: 15 april 2022

De rol van accountants bij de Wet homologatie Onderhands Akkoord ('WHOA') is sinds de inwerkingtreding van de wet al meer dan eens ter sprake gekomen. Welke rol is er voor accountants weggelegd binnen de WHOA en wanneer is het inschakelen van een accountant noodzakelijk voor de totstandkoming van een akkoord? In deze Legal Update bespreken wij in het kort de toegevoegde waarde van de accountant bij een WHOA-akkoord.

De accountant als waarderingsdeskundige

De meest voor de hand liggende rol die voor accountants is weggelegd, is die van deskundige op het gebied van waarderingen. Een reorganisatieakkoord op grond van de WHOA valt of staat bij een goed onderbouwd reorganisatieplan en een heldere uitwerking van de financiële gevolgen daarvan. Dit vormt de basis voor de reorganisatiewaarde, hetgeen voor schuldeisers leidend zal zijn bij het bepalen van hun stem voor of tegen het akkoord. Voor hen moet immers komen vast te staan dat zij bij een homologatie van het WHOA-akkoord beter af zijn dan in het geval van een (op dat moment voorzienbaar) faillissement. Het bestuur van de vennootschap zal moeten onderbouwen welke maatregelen hij na een eventuele homologatie van het akkoord zal treffen om de winstgevendheid van de onderneming te verbeteren en de continuïteit te waarborgen.

De operationele plannen van het bestuur vormen tegelijkertijd ook de grondslag voor de cijfermatige onderbouwing van de meerwaarde van het akkoord (de reorganisatiewaarde). Dit is veelal het punt waarop de expertise van een accountant gewenst is. Het onderbouwen van een reorganisatiewaarde is immers geen eenvoudige klus en zal kritisch worden bestudeerd door de schuldeisers. Ook zal deze worden afgezet tegen de liquidatiewaarde die geldt in het geval van faillissement. Het onderbouwen van zowel de reorganisatie- als de liquidatiewaarde is ook noodzakelijk om aan de vereisten van artikel 375 Fw (informatie in en bij het akkoord) te kunnen voldoen en het akkoord uiteindelijk ter homologatie te kunnen voorleggen.

Ondanks deze (in de praktijk streng gebleken) vereisten heeft de wetgever er bewust van afgezien om het inschakelen van een (waarderings)deskundige verplicht te stellen. Dat zou immers een significante kostenpost met zich brengen die met name de mkb-ondernemers ervan zou kunnen weerhouden om een WHOA-akkoord te beproeven. Die keuze is gelet op de doelstellingen van de wet ook logisch. De realiteit is echter dat een bestuur deze waarderingen veelal niet zelf zal kunnen maken. Een analyse van een externe, onafhankelijke deskundige zal bovendien veelal ook vele malen meer overtuigingskracht hebben dan een eigen onderbouwing van het bestuur. Het inschakelen van een accountant bij het opstellen van de waarderingen zal daarom door veel schuldeisers worden gezien als een grote pré.

Het simpelweg inschakelen van een accountant voor het opstellen van de waarderingen zal daarentegen niet automatisch tot gevolg hebben dat aan de voorwaarden van artikel 375 Fw is voldaan en dat de reorganisatie- en liquidatiewaardes naar behoren zijn onderbouwd. Een waardering die slechts globaal is onderbouwd zal niet volstaan, ook al is deze afkomstig van een accountant (aldus rechtbank Den Haag). Ook de accountant zal bij het berekenen van de reorganisatie- en liquidatiewaardes dus grondig te werk moeten gaan. Dit kan de nodige uitdagingen met zich brengen, nu de waarderingen deels gebaseerd zijn op hypothetische situaties en de accountant daarbij afhankelijk is van informatie en plannen van het bestuur. Kennis van de markt waarin de onderneming opereert is dan ook noodzakelijk voor de accountant om een objectieve waardering te kunnen maken.

Handreiking NBA

Accountants bevinden zich in het kader van de WHOA aldus tot op zekere hoogte nog op onbekend terrein. De NBA heeft daarom aangekondigd een handreiking te zullen opstellen waarmee de beroepsgroep handvatten worden geboden in het kader van WHOA-akkoorden. Daarbij zal aandacht worden besteed aan de rol van de accountant binnen de WHOA en de plaatsing hiervan binnen de eventueel van toepassing zijnde standaarden. De handreiking van NBA zal naar verwachting in oktober 2022 worden gepubliceerd.

Andere rollen van de accountant

De rol van de accountant bij de WHOA is echter niet beperkt tot die van waarderingsdeskundige. Zo voorziet de WHOA tevens in het aanstellen van herstructureringsdeskundigen. Herstructureringsdeskundigen betreffen onafhankelijke derden die door de rechtbank kunnen worden aangesteld om een WHOA-akkoord namens de schuldenaar aan te bieden. Dat doen zij onafhankelijk van het bestuur, reden waarom een aanstelling van een herstructureringsdeskundige veelal meer vertrouwen wekt bij schuldeisers.

Hoewel tot dusver met name curatoren en (insolventie)advocaten als herstructureringsdeskundigen zijn aangesteld, bepaalt de WHOA niet dat herstructureringsdeskundigen in alle gevallen advocaten of juristen moeten zijn. Dit kunnen ook andere (financieel) deskundigen zijn, zoals accountants. Het aanstellen van een accountant als herstructureringsdeskundige kan onder andere opportuun zijn bij een reorganisatieakkoord dat met name een grootschalige financiële herstructurering beoogt. In dat verband is ook een dubbele aanstelling denkbaar waarin zowel een advocaat als een accountant als herstructureringsdeskundige worden benoemd.

Ook is voorstelbaar dat een accountant wegens andere redenen door het bestuur of een herstructureringsdeskundige wordt ingeschakeld bij een WHOA-procedure. Zo is het potentiële misbruik van de WHOA intussen een veelbesproken onderwerp geworden. Het risico bestaat immers dat bestuurders de WHOA oneigenlijk gebruiken door een (liquidatie)akkoord aan te bieden met het oogmerk om zo een faillissement te vermijden. Het faillissement brengt immers niet alleen een vereffening, maar ook een rechtmatigheidsonderzoek van de curator met zich. Het vermijden van dit onderzoek betekent tevens het vermijden van eventuele [aansprakelijkheidsclaims](#).

Nu de wet (nog) geen concrete mogelijkheden biedt om dergelijke misbruik te bestrijden, is het de vraag of de praktijk hiervoor zelf oplossingen kan aandragen. Zo zou een herstructureringsdeskundige bij vermoedens van misbruik van de WHOA een onafhankelijke accountant kunnen inschakelen om onderzoek te doen naar de volledigheid en betrouwbaarheid van de administratie van de schuldenaar. Zo kan in elk geval een aansprakelijkheid op grond van het bewijsvermoeden van artikel 2:248 BW worden uitgesloten.

Conclusie

Ook accountants zullen naar verwachting steeds vaker te maken krijgen met de WHOA en zullen daarin verschillende rollen kunnen bekleden. Naarmate de tijd vordert zullen de praktijk, maar mogelijk ook de handreiking(en) van de beroepsvereniging meer handvatten bieden voor de invulling van deze rollen. De betrokkenheid van accountants bij de WHOA zal in elk geval – ondanks de terughoudendheid van de wetgever hieromtrent – veelal de slagingskansen van een akkoord ten goede komen.

Dit is een Legal Update van Rhea Bask en Linde van Dieren-Muller.

Voor meer informatie:

Rhea Bask
+31 30 25 95 567
rheabask@vbk.nl

Linde van Dieren-Muller
+31 30 25 95 546
lindevandieren@vbk.nl